

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 516/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 36Cb/72/2013-663 z 15. januára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Cob/9/2020-677 z 27. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o zastavení konania o dovolaní v spojení s uznesením krajského súdu, ktorým bolo jej odvolanie proti tomuto uzneseniu okresného súdu odmietnuté. Sťažovateľka žiada obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľka sa v spore proti žalovanému mestu domáhala zaplatenia 320 652,55 eur ako zmluvnej odplaty za ňou vyrobený a odvysielaný program. Žaloba bola okresným súdom zamietnutá z dôvodu neplatnosti medzi stranami uzavretej zmluvy. Rozhodnutie okresného súdu bolo na odvolanie sťažovateľky krajským súdom potvrdené. Proti tomu podala sťažovateľka dovolanie.

3. Uznesením okresného súdu bolo sťažovateľke priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku za dovolanie sčasti nad 3 000 eur. Keďže sťažovateľka žiadala plné oslobodenie od platenia súdneho poplatku, podala proti tomuto uzneseniu okresného súdu ústavnú sťažnosť,

ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 249/2020 z 30. júna 2020 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, keďže okresný súd primeraným spôsobom reagoval na námietky sťažovateľky, vysporiadal sa s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie a v interpretácii a aplikácii zákonných ustanovení okresným súdom nebol zistený prvok svojvôle alebo rozpor s princípmi spravodlivosti.

4. Okresný súd Trenčín následne namietaným uznesením zastavil konanie o dovolaní sťažovateľky pre nezaplatenie súdneho poplatku, v ktorom sťažovateľku poučil, že je proti nemu prípustné odvolanie. Krajský súd v Trenčíne uznesením, ktoré sťažovateľka namieta v spojení s uznesením okresného súdu, odvolanie sťažovateľky odmietol s tým, že proti uzneseniu okresného súdu nie je odvolanie prípustné.

III.

5. Podľa sťažovateľky esenciálnou súčasťou ňou uvedených základných práv, ktorých porušenie namieta, je právo na prístup k súdu, ktoré však podlieha niektorým obmedzeniam včleneným do procesných predpisov v záujme efektivity konania, no žiadne z týchto obmedzení však nemôže byť neprimerané a nesmie narušovať podstatu chráneného základného práva. V tejto súvislosti sťažovateľka odkazuje na to, že výklad a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku a zákona o súdnych poplatkoch, ktoré upravujú podmienky prístupu k súdnej ochrane, musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (I. ÚS 464/2010).

6. Podľa sťažovateľky okresný súd mal prihliadať na rovnováhu medzi poskytnutím materiálnej ochrany práv strán sporu a ochranou plynulého a riadneho výkonu spravodlivosti pred neuváženým alebo šikanujúcim výkonom práva, a to najmä za situácie, keď žalované mesto je podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Podľa sťažovateľky namietané uznesenie okresného súdu treba považovať za rozhodnutie, ktoré porušuje jej základné práva, keďže jej bolo odopretý prístup k dovolaciemu súdu.

IV.

7. Treba súhlasiť s tým, že výklad a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku a zákona o súdnych poplatkoch, ktoré upravujú podmienky prístupu k súdnej ochrane, musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv strán sporu (I. ÚS 464/2010). Sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou nenamieta to, že jej nebolo v plnom rozsahu priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ale to, že okresný súd v rozhodnutí o zastavení konania nezohľadnil skutočnosť, že žalované mesto bolo v spore zo zákona oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Už toto základné východisko nemožno bez ďalšieho prijať, keďže podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o súdnych poplatkoch obec je od súdnych poplatkov oslobodená v konaní vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu, pričom z opisu predmetu konania nevyplýva, že by sa spor týkal týchto záujmov žalovaného mesta.

8. Okrem toho zo skutočnosti, že mesto malo byť v spore oslobodené od platenia súdneho poplatku, nevyplýva to, že by sa sťažovateľke nedostalo materiálnej ochrany jej základných práv

za súčasného obmedzenia prístupu k súdu zaplatením súdneho poplatku. Vyberanie súdnych poplatkov je prípustným obmedzením práva na prístup k súdu. To, že jedna zo strán sporu je od platenia súdneho poplatku oslobodená a druhá nie je, samo osebe nevedie k porušeniu základných práv poplatkovo povinnej strany na prístup k súdu. Zo zákona o súdnych poplatkoch, a to ani v súvislosti výkladu jeho ustanovení so základnými právami strán, nemožno vyvodiť to, že oslobodenie od platenia súdnych poplatkov jednej strany by malo mať za následok recipročné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov druhej strany. Tento záver platí o to viac, že žalované mesto v spore so sťažovateľkou nebolo nútené urobiť žiaden úkon, ktorý by bol podľa zákona o súdnych poplatkoch spoplatnený, čo vyplynulo z priebehu sporu, ktorý začal neúspešnou žalobou sťažovateľky, pokračoval jej rovnako neúspešným odvolaním a napokon mal skončiť rozhodnutím o jej dovolaní.

9. Rozhodnutie namietaného uznesenia okresného súdu je výsledkom nevyhnutnej aplikácie zákona o súdnych poplatkoch, pričom sťažovateľka sa domáha takého výkladu, ktorý v jeho ustanoveniach nemá žiaden normatívny základ. Preto výklad namietaného rozhodnutia nie je v rozpore s obsahom a účelom zákona alebo výsledkom jeho arbitrárnej aplikácie. Rovnako však nemožno dospieť k záveru, že by bol v rozpore s princípom spravodlivosti. Opačný ústavnoprávny pohľad by viedol k spochybneniu ústavným súdom už preskúmaného záveru o tom, že sťažovateľke nebolo priznané úplné oslobodenie od platenia súdneho poplatku za dovolanie, alebo k tomu, že protistrana zo zákona od poplatkov oslobodenej strany má rovnako nárok na plné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu